

DEVÍNČAN

Noviny pre každého Devínčana • Nepredajné • September 2007 • Ročník 5

TORTA ITALIANO

28. septembra 2007

o 19.00

Dom kultúry Devín

Kto neochutná, neuverí,

ako dobre varí ...

Upravil a pripravil

Ivan Letko

Servíruje

LETKISS

Ani sme sa nenazdali

... a je po lete. Vitajte doma susedia. Ani vy ste opäť nestihli upraviť ten zanedbaný kút v záhrade, natrieť konečne plot, vybehnúť si s deťmi len tak do okolitej prírody, doplniť rodinnú kroniku či babke opraviť už roky pokazený bicykel? Nevadí, o rok budete mať opäť príležitosť. Hlavné je, že sme si oddýchlí, na chvíľu sme vyplili stres náš každodenný a dobili si baterky. Čo ma teší najviac je, že sme leto prežili bez vážnejších nepríjemností. Boli síce príšerné horúčavy, tie však zmiernilo zavlažovanie ulíc, ktoré zafinancovalo občianske združenie „Za krajší Devín“. Nielenže sa nám ľahšie dýchalo, ale hasiči mali zároveň príležitosť preveriť si svoju techniku a akcieschopnosť.

Do jesene sme vhupli dramaticko-hekticky, takpovediac po kolená vo vode. Brilantná premiéra miestneho divadelného súbor Letkiss mala vážnu konkurenciu v divadle prírodnom. Dunaj spláchol leto tesne pred prahmi najnižšie položených domov a výška jeho hladiny v Devíne bola na dva dni hlavnou témou v médiách. Zatiaľ sme obišli dobre. Necelých 770 cm vody sme s pomocou spriaznených duší zvládli bez väčších škôd: Povodie Dunaja nám promptne pomohlo s vrecami a pieskom, jeden z Devínčanov – pán Valo – kúpil a požiarnemu zboru zapožičal techniku potrebnú na odčerpávanie vody, najviac ohrozené koníky boli včas odvezené do bezpečia a naši požiarnici, na ktorých inokedy vidíme skôr isté negatíva, hliadkovali, pomáhali plniť a rozväzať vrecia s pieskom, boli v pohotovosti ...Ďakujem chalani.

Voda klesla a život ide ďalej. Možno ste si všimli, najmä cez víkendy, že vám už pod oknami neparkujú autá návštevníkov Devína, odmietajúcich platiť vysoké parkovné na parkovisku pod hradom. Pán, ktorý sa tam neoprávnene obohacoval, s tým musel po mojej dôraznej výzve skončiť. Až do vyjasnenia vlastných vzťahov k telesu parkoviska je na ňom parkovanie voľné. Napriek tomu som sa dopytala, že tam

príležitostne ktosi „parkovné“ občas ešte „kasíruje“. Prosím vás, pokiaľ budete svedkami takéhoto nehorázneho okradania turistov, stačí zavolať policajtov, alebo to oznámte mne - nápravu určite zjednám. Ďalšou vážnou a zároveň smutnou informáciou je fakt, že to, čo sa po Devíne už dávno šušľalo, nám potvrdila aj polícia. Máme tu drogy. Zadržali ich u jedného nášho teenagera a striekačky našli občania dokonca aj na cintoríne. Informovať nebožtíkov o rizikách drogovej závislosti je zbytočné. Dúfam však, že na besedu, ktorú chystáme na túto tému určite pridete.

Na záver už len príjemnejšie správy. Okrem bežnej úradnej služby pre vás na miestnom úrade spolu s poslancami a ďalšími ochotnými susedmi chystáme rôzne podujatia. Vínobranie, šarkaniádu, Bierfest, tenisový turnaj, výlet loďou pre našich jubilantov, pravidelné babince a v novembri verejnú zhromaždenie občanov... Viac informácií nájdete v tomto vydaní Devínčana. Dovoľte mi však opäť vás „otravovať“ už klasickým: dajte o sebe vedieť! Potrebujem počuť čo vás trápi, poznať vaše nápady, vaše predstavy o živote v Devíne a potrebujem i vašu pomoc. Hľadáme nielen sponzorov ale aj ľudí ochotných pomôcť pri organizovaní vyššie spomínaných podujatí. Chcete sa zapojiť, či nám len niečo povedať? Je to jednoduché – stavte sa na miestnom úrade, volajte na 6020 2511, alebo mi jednoducho napíšte.

Vaša
starostka@devin.sk

ŠARKANY nad DEVÍNOM

všetkých, malých
aj veľkých,
pozývame na **hrad**,

29. 9. 2007 o 14.00 hod.

Príďte sa pochváliť
so svojimi šarkanmi

teší sa na vás starostka

BIER FEST

13. októbra 2007
o 16,00 hod.
na námestí pred DK

srdečne všetkých pozýva

kultúrna komisia

„BABINEC“
12. októbra 2007
o 19.00 hod. v „kulturáku“

Uznesenia z obecného zastupiteľstva

4. mimoriadne zasadnutie, 29. júna 2007

Uznesenie č. 67/2007

MZ podľa ustanovenia § 16 odst. 10 zákona 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov:

Schvaľuje celoročné hospodárenie MČ BA – Devín v roku 2006 s výhradami uvedenými „V správe hlavného kontrolóra MČ BA – Devín a s výhradami uvedenými v správe ekonóma MÚ v prílohe tvorba a použitie peňažných fondov v roku 2006“ a žiada štatutára MČ BA – Devín prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v hospodárení MČ BA – Devín v roku 2006 a vyvolať právne následky voči osobám, ktoré zaviniли resp. spôsobili nehospodárne nakladanie s finančnými

a majetkovými prostriedkami MČ BA – Devín. Starostku MČ BA – Devín dodatočne zabezpečiť písomné stanovisko núteného správcu k záverečnému účtu MČ BA – Devín za rok 2006, správu audítora k záverečnému účtu MČ BA – Devín za rok 2006 a tieto predložiť na najbližšie riadne rokovanie MZ BA – Devín.

Schvaľuje použitie prebytku rozpočtu mestskej časti za rok 2006 nasledovne: 10% prebytku rozpočtu v roku 2006 na tvorbu rezervného fondu, 90% (zbytok) prebytku rozpočtu použiť na oddĺženie oprávnených veriteľov MČ BA – Devín spôsobom určeným v programe konsolidácie rozpočtového hospodárenia MČ.

Pozn. redakcie: Uznesenia z 5. mimoriadneho zasadnutia prinesie ďalšie číslo.

8. riadne zasadnutie, 4. septembra 2007

Uznesenie č. 76/2007

MZ berie na vedomie plnenie uznesení bez pripomienok.

Uznesenie č. 77/2007

MZ berie na vedomie správu z kontroly faktúr, pokladničných, bankových a účtovných dokladov s pripomienkami a žiada starostku o zabezpečenie nápravy zistených nedostatkov a porušení účtovnej disciplíny. Ukladá hlavnej kontrolórke urobiť kontrolu plnenia nápravy zistených nedostatkov.

Zber objemného odpadu

Oznamujeme obyvateľom, že Slovenská inšpekcia životného prostredia, ktorá vykonala kontrolu zameranú na nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi v hlavnom meste SR Bratislave na prelome rokov 2006/2007 trvá na prijatí opatrení, ktoré majú zabrániť nežiaducemu hromadeniu sa odpadu na stanovištiach kontajnerov v dôsledku vyhláseného harmonogramu zberu objemného a stavebného odpadu.

Vzhľadom na neosvedčenie sa tohto systému zberu v praxi, ako i v dôsledku nedostatočných kapacitných a finančných možností našej spoločnosti nás vyzvalo hlavné mesto SR Bratislava o zmenu systému zberu objemných odpadov v súlade s VZN č. 12/2001 v znení neskor-

ších zmien a doplnkov. Na základe uvedeného je **zakázané** zhromažďovať objemný a drobný stavebný odpad na stanovištiach kontajnerov a v ich okolí.

Posúkame obyvateľom možnosť bezplatného využitia uloženia objemného a drobného stavebného odpadu v našich zberných dvoroch na **Bazovej 6 a Ivanskej ceste 22**, prípadne o možnosti objednať si veľkokapacitný kontajner na zákazníckom centre našej spoločnosti na tel. č. 02/50 110 111.

Naša spoločnosť toho času pracuje na zmene systému zberu objemného a drobného stavebného odpadu v súlade s VZN hl. m. SR č. 12/2001 v znení neskorších zmien a doplnkov, o ktorej budú obyvatelia po jej vypracovaní prostredníctvom správcov informovaní.

OLO, a.s.

Senior linka Konvalinka

Služba je určená pre seniorov, pre občanov s ťažkým zdravotným obmedzením, občanom so zhoršenou schopnosťou pohybu a osamelým klientom. Jej princíp spočíva v neustálom kontakte občana s centrálnou službou na diaľku prostredníctvom komunikačného zariadenia, ktoré je napojené na zariadenie pevnej telefónnej linky. Služba je spojená aj s monitoringom. V praxi to znamená, že asistenčné centrum jedenkrát týždenne pacientov telefonicky kontroluje a zisťuje ich zdravotný stav.

Zverená osoba má neustále pri sebe zariadenie, ktorým v prípade potreby jednoduchým stlačením rádiového tiesňového tlačidla naviaže kontakt s Asistenčným tiesňovým volacím centrom. Profesionálne vyškolený operátor okamžite pacienta identifikuje.

Prínosom služby je aj úspora výdavkov na opatrovanie občana. Vďaka Konvalinke nie je nevyhnutné, aby bol občan ubytovaný v zariadení s opatrovateľskou starostlivosťou alebo zverený do rúk profesionálneho opatrovateľa. V súčasnosti je do programu zapojených 50 občanov, ktorí na zmluvnom základe platia za službu Konvalinka mesačný paušál vo výške 420 korún. Projekt, ktorý nadväzuje na švédsky model s 25-ročnou praxou, je financovaný z Európskej únie a za podpory Bratislavského samosprávneho kraja. Práve ten vyčlenil v roku 2007 zo svojho rozpočtu pre tento projekt 250 000 korún.

Kontakt: Carmen Turanyiová
riadiťka neziskovej organizácie
Volanie života – Phona Vitae
02 / 55 640 840

Zdroj: TASR

Z MESTA

Gabriela Luptáková spolu s predsedkyňou Kultúrnej komisie pani Doktorovou zastupovali pána primátora ako hostiteľky pri oficiálnom prijatí Medzinárodnej poroty BIB 2007 na pôde Mesta. Prijatie a následná večera sa konali v reprezentačných priestoroch Primaciálneho paláca. Členovia desaťčlennej poroty boli z Belgicka, Brazílie, Bulharska, Dánska, Iránu, Kanady, Rwandy, Ruska, Slovenska a Švajčiarska.

„Bolo veľmi príjemné počúvať ich prejavy vďaka za všetky vrele prijatia, ktorých sa im v Bratislave a na Slovensku vôbec dostalo a nesmierny obdiv a úcta za organizáciu Bienále ilustrácií, ktoré je jediné na svete!!“ povedala naša poslankyňa.

OZNAM

Uznesením Mestského zastupiteľstva hl. mesta SR Bratislava č. 123/2007 zo dňa 31.5.2007 bol schválený územný plán hl. mesta SR Bratislavy, ktorý nadobudol účinnosť 1. 9. 2007. Obstarávateľ ÚP v súčasnosti požiadal mestské časti, aby v termíne do 30.9.2007 predložili podnety pre obstaranie zmien a doplnkov schváleného Územného plánu 2007.

Občania majú možnosť oboznámiť sa s novým územným plánom na internetovej stránke www.bratislava.sk, resp. na MÚ Devín počas stránkových hodín.

Podnety, ktoré budú podporené Miestnym zastupiteľstvom a následne MsZ budú zapracované do Zmien a doplnkov územného plánu hl. mesta SR Bratislavy 2007.

Ing. J. Radová

SAMOŠKA, a.s.

člen skupiny REMA 1000

ponúka voľné pracovné miesta

na pozície:

– **vedúci maloobchodnej predajne**

– **predavač / ka – pokladník / čka**

na prevádzkach v Bratislave

Kontaktujte sa na tel. čísla

02/40206211 a 0903/802792.

Predpokladané ukončenie

výberových konaní je do 30. 9. 2007.

Pozor, neprehliadnite!

AK MÁTE ZÁUJEM PREVÁDZKOVÁŤ

obchod s potravinami

v objekte bývalých detských jasí

na Kozičovej ulici v Devíne,

alebo **toalety** pod hradom,

blíži sa informujte

na MÚ BA Devín.

Opatrím deti podľa Vašich potrieb.

Kontakt: 0908 356 910

Predám 150 litrovú mrazničku
zásuvkovú za 2000,- Sk, tel. 65730396.

RASTIC – prvý kráľ Slovákov, ktorého ani správne meno nepoznáme

Po zmene režimu v roku 1990 redaktor istého časopisu na Slovensku mi kládol otázky ankety, v rámci ktorej bolo aj: „Koho považujete za najvýznamnejšiu osobnosť slovenských dejín?“ na moju jednoznačnú odpoveď „RASTIC“ redaktor ostal udivený a opakoval otázku. Tak som mu povedal: „Vy ho asi voláte Rastislav.“ Ale ani potom nezdal sa mi byť presvedčený.

To je iba jeden veľmi výrečný príklad, ako sa vyučovali a doposiaľ vyučujú slovenské dejiny na Slovensku. Kto iba trochu ovažal zachované stredoveké dokumenty, musel zistiť, že prvou slovenskou politickou osobnosťou, ktorú jednoznačne dosvedčujú tie dokumenty bol Rastic (Rastislav), označovaný ako knieža, ale aj ako kráľ. Vládol starým Slovákom v rokoch 846 – 870. ale v osemdesiatich z tých dokumentov jeho meno je pravidelne zaznamenané ako Rastic a nie Rastislav. (O tých výnimkách doposiaľ nikto nespracoval náležitú štúdiu.) V novšej literatúre sa rozšírilo, alebo presnejšie bolo uvedené a rozšírené, prakticky výlučne meno Rastislav. Malo to svoj nepriznaný dôvod.

Kto mal záujem na tom, aby sa Slováci nepokladali v dejinách za národ, veľmi inteligentne využil fakt, že sa v dokumente nachádza aj forma Rastislav. Stačilo potom ešte trochu pozmeniť samohlásku „a“ v koreni slova tým, že za pôvodne „a“ sa tam vsunulo „o“, aby sa z Rastislava stal Rostislav. Tým sa vymazal jazykovedný dôkaz o tom, že Rastic – Rastislav bol Slovákom, a nie iba Slovanom. Vo všetkých ostatných západných aj východných slovanských jazykoch totiž koreň toto slova sa odvádza od slovesa „rosti“. **Iba v slovenskom jazyku v jazykoch južných Slovanov má tento koreň samohlásku „a“ – rásť (rastiem, rastieš,...), čo dokazuje, že knieža/kráľ Rastic, ktorý sídlil na vtedajšom Slovensku, nemohol byť v žiadneho iného slovanského pôvodu ako slovenského.**

Nuž a že si náš prvý kráľ Rastic zaslúži, aby sme ho pokladali za najvýznamnejšiu osobnosť slovenských dejín, na to stačí, ak si uvedomíme, že v prvej časti druhej polovice 9. storočia, keď ešte v strednej Európe o Maďaroch nebolo ani chýru-slychu, keď ešte naši severní i západní susedia iba začínali prekonávať primitívne obdobie plurality vyššie neorganizovaných pohanských slovanských kmeňov, teda dobrých sto aj viac rokov pred nimi, starý Slováci, ktorých sídliská boli v priamom kontakte s južnými Slovenmi a Chorvátmi, už mali organizovaný štát, ktorý práve pod vládou Rastica nadviazal medzinárodné styky tak s Franskou ríšou, ako aj s najvyššou nielen s duchovnou, ale aj svetskou mocnosťou Pápežskej stolice, ba dokonca aj s byzantským cisárom v ďalekom Carihrade – Konštantínopole. To logicky predpokladalo nielen múdrosť nášho panovníka, ale aj jeho vojenskú silu a bohatstvo, akým musel disponovať, aby sa mohol vôbec odvážiť osloviť vládarov týchto mocností. Bol to on, ktorý uviedol Slovákov do európskych dejín tak úspešným vojenským odporom proti tlaku Franskej ríše, ktorej vojenské sily nedokázali vydobýť jeho „nevýslovnú pevnosť Devín“. Vynikal však aj diplomatickým rozhľadom, ktorý ho priviedol k vyžiadaniu učiteľov kresťanskej viery, ktorí by jeho ľud vyučovali v jeho vlastnom slovenskom jazyku. Príchod apoštola Konštantína-Cyrila a Metoda medzi starých Slovákov bol takým dôležitým historickým činom Rastica, že ruská pravoslávna cirkev neváhala ho vyhlásiť za svätého. **Bez pochybnosti možno vyhlásiť, že kráľ Rastic je skutočným zakladateľom slovenskej národnej identity.** Bez neho sotva by sme dnes boli Slovámi. Ibaže vo vede a kultúre na Slovensku ešte asi dlho potrvá, kým sa emancipujeme z pseudovedeckých mýtov, ktoré o nás cudzí vymysleli a nám naočkovali.

Milan S. Ďurica

VAŠE PROBLÉMY NA NAŠE HLAVY

Ako vypočítame a koľko nás stojí ročná prevádzka spotrebiča?

Na energetickom štítku spotrebiča nájdeme údaj o dennej alebo ročnej spotrebe energie. Spotrebu energie vynásobíme aktuálnou cenou energie, ktorá je v roku 2007 podľa sadzby pre domácnosti nasledovná (ostatné sadzby sú uvedené v cenníku)

pre sadzbu D1: 8,47 Sk/mesiac pevná platba
5,50 Sk/kWh (vhodná ak je odber väčší ako 1 263 kWh/rok)

pre sadzbu D2: 172,55 Sk/mesiac pevná platba
3,94 Sk/kWh (vhodná ak je odber väčší ako 1 263 kWh/rok)

Napr. **chladničky vyrobené pred desiatimi rokmi, spotrebujú až o 50% viac energie ako nové typy.** Budete sa čudovať, ako pozitívne sa výmena starej chladničky odrazí na vašich účtoch.

Pri nákupe môžeme použiť takéto jednoduché výpočty:

Práčka:
spotreba energie × počet praní
v roku × cena energie
Pri práčke si treba všimnúť aj účinnosť prania a odstredovania. Spotreba vody ovplyvňuje výrazne celkovú cenu za jeden cyklus.

Chladnička:
spotreba energie × cena energie

Kompaktná žiarovka:
10 000 (životnosť v hod.)
× 0,02 (výkon v kW) × cena energie

Na záver uvádzam príklady spotrieb elektrickej energie pre niektoré spotrebiče:

Ak kombinovaná chladnička s mrazničkou v triede A spotrebúje 358 kWh/rok, pričom priestor pre chladenie je 360 l a 80 l pre mrazenie:

v sadzbe D1 zaplatíme	5,50 × 358 = 1 969,00 Sk/rok
v sadzbe D2	3,94 × 358 = 1 410,52 Sk/rok

Ak počítame že práčka operie 5 kg prádla 60°C 3 pracie cykly za týždeň a jej ročná spotreba el. energie je 143 kWh/rok:

v sadzbe D1 zaplatíme	786,50 Sk/rok
v sadzbe D2	563,42 Sk/rok

Ak elektrická pečiaca rúra (šírka 50cm) spotrebúje za rok 334 kWh/rok:

v sadzbe D1 zaplatíme	1837,00 Sk/rok
v sadzbe D2	1315,96 Sk/rok

Ak elektrický sporák spotrebúje za rok 600 kWh/rok:

v sadzbe D1 zaplatíme	3300,00 Sk/rok
v sadzbe D2	2364,00 Sk/rok

Aj na spotrebiči, ktorý máte doma si môžete sami skontrolovať štítkov s údajom o spotrebe kWh/rok a porovnať s uvedeným príkladom spotreby pre moderné spotrebiče.

Potom je možné zvážiť, za koľko rokov by sa investícia do nového spotrebiča vrátila, ak by ceny elektrickej energie ostali na súčasnej úrovni.

Aby ste dostali celkovú platbu za spotrebovanú el. energiu, k celkovej cene za spotrebu všetkých spotrebičov v domácnosti treba pripočítať aj pevnú platbu platnú pre príslušnú sadzbu.

Poznámka: Z uvedeného príkladu stojí za zváženie napr. používanie mrazničky. Spotreba mrazničky a náklady na jej prevádzku možno prevyšujú nákupné ceny za hotové mrazené potraviny, pokiaľ si ich nedopestujeme sami.

Pokúsili ste sa niekedy urobiť si prehľad o tom, koľko mrazených potravín spotrebujete za rok?

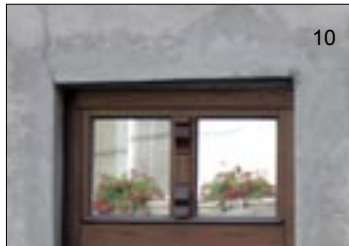
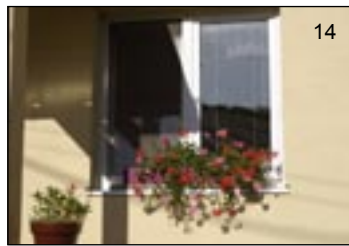
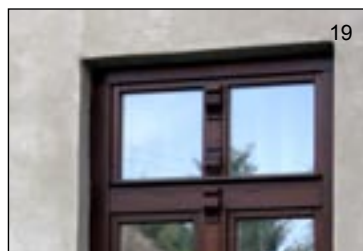
Ako dlho mrazíte produkty zo záhrady v mrazničke kým ich nespotebujete? Aj to môže byť malý príspevok k racionalizácii spotreby elektrickej energie.

Mária Hanzelová

NAJKRAJŠIE ROZKVITNUTÉ DEVÍNSKE OKNO

Leto. Čarovný čas, keď školákom nedrása ušné bubienky cengot budíka, keď sa záhrady odejú do najvoňavejších šiat, keď slnečné paprsky strieda mesačný svit neskoro večer, keď vzduch vonia grilovanými dobrotami, nad Dunajom znie pieseň s gitarou a každý z nás pookreje v dovolenkovom čase. Pôvabný čas, keď okná domov zdobia muškáty či petúnie.

Tohoročné leto je už minulosťou, tak sa ešte potešme pohľadom na tie najkrajšie rozkvitnuté devínske okná, ktorými sa mohli kochať návštevníci ale aj my, domáci, lebo zdobili zároveň aj ulice. Za snahu prispieť k celkovému obrazu nášho Devína ďakujeme všetkým majiteľom takýchto oblokov.

22

30

34

40

23

31

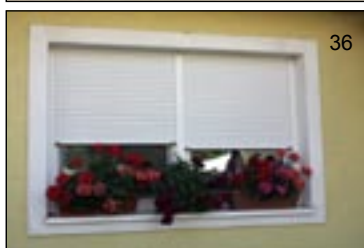
35

24

31

36

41

25

37

42

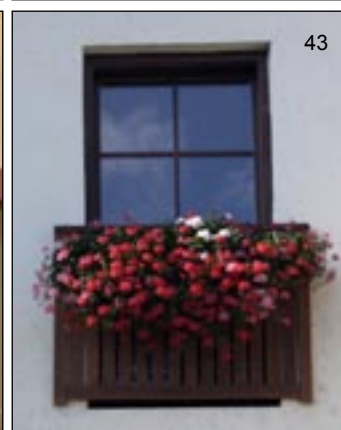
26

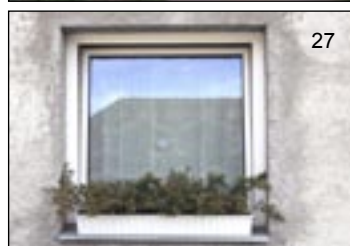
32

38

43

27

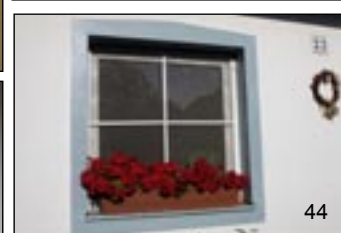
28

33

39

44

29

Ak by ste sa radi zapojili do hlasovania o najkrajšie rozkvitnuté devínske okno, stačí si **vybrať tri, dať im poradie od 1. do 3. miesta** a doručiť k nám do redakcie (schránka na DK alebo e mail: redakcia@devincan.sk). Za nápad a realizáciu tejto milej súťaže patrí poďakovanie Ol'ge Mikulášovej.

Foto: Peter Mikuláš

Moje objavy – Devín

Nedávno som si so svojím priateľom Miškom urobila výlet na bratislavský Devín. Svetilo slnko, bolo jemne pod mrakom a nádherný Devín si hrdo stál na žulovom brale (alebo aspoň dúfam, že bolo žulové :-).

Na hrade som nebola asi pätnásť rokov. Celkom som sa už tešila. Jediné, čo mi zo spomienok na hrad utkvelo v pamäti, bola akási studňa, do ktorej nám kedysi pani sprievodkyňa zakázala hádzať akékoľvek predmety. Priateľ na Devíne ešte nebol, tak sme sa obaja tešili z chystaného výstupu na vršok.

Vybrali sme sa do kopca pozrieť si krásnu slovenskú historickú pamiatku. Hneď na úvod nás zastavil vrátnik, tváriac sa trochu nesvoj. „Skasíroval“ od nás zvýhodnené vstupné a vpustil nás do areálu. Ten bol, na naše prekvapenie, slušne veľký a nádherny zelený. Tá zeleň všade navôkol ma milo očarila, pretože bol prvý marcový deň, a aj napriek tomu, že jar je oficiálne ohlásená až na 21. marec, všetko bolo krásne zelené a rozkvitnuté.

Keltské pamiatky na nás číhali z každého zákutia areálu. Tesne pod hradom sa nachádzajú základy kostola, ktorý tam bol kedysi postavený. Je odtiaľ nádherný výhľad na susedné Rakúsko a na mohutný Dunaj, ktorý sa v tejto časti zlieva s českou riekou Moravou.

Samotný výstup po drevených brvnách pribýtych ku kamennému bralu nebol nijako namáhavý (ak sa neráta moje zjavné funenie zo šliapania do kopca, ktoré som sa snažila zvaliť na vietor). Pri vstupe do užšieho okruhu hradu nás privítali hlasným hrkútaním dva obrovské holuby, zjavne dobre vykrmené. Možno to boli hradné holuby). Tu na menšom námestí som zbadala studňu, ktorú som si pamätala ešte z detstva. Momentálne ju však zdobila celá hŕba mincí, kameňov a na ochrannnej mriežke ležal nejaký kus dreva. Po okolí bol úhladne upravený biely piesok, v ktorom boli občas umelo vytvorené chodníčky z blata, ktoré si turisti vyrobili ako skratku, keď sa im nechcelo obchádzať trávnik.

Keď sme vystúpili na samý vrchol hradu, slnko už zapadalo. Podarilo sa nám urobiť zopár dramatických záberov, trafiť dve jednokorunáčky do akéhosi výklenku, kde už boli iné „turistické“ mince a zliezť zo skaly k celkom zaujímavému pomníku dolu pri Dunaji. Pomník je venovaný obetiam komunistického režimu, ktoré sa pokúsili o útek za hranice Dunaja do Rakúska. Symbolizuje ho rozstriekaná stena s guľkami a zlomenou mrežou. V stene sú vypísané mená všetkých známych obetí. Nikoho z príbuzných sme si tu našťastie nenašli. Skúšali sme si však predstaviť, aké to muselo byť náročné preplávať Moravu alebo Dunaj a dostať sa tak na rakúsku stranu za „železnú oponu“.

Tu sa náš výlet skončil. Zašli sme si sadnúť ešte na čaj do „Hostinca u Ľubici“, ale o tom poviem iba toľko, že im tam na sociálnych zariadeniach rastie plesseň nie len na stenách, ale ešte aj na samotných záchodoch. Nuž, príroda sa na Devíne jednoducho nezaprie. Obklopuje vás doslova všade.

Kikush Jakábeková

Bratislava si pripomína jubilejné 1100. výročie prvej písomnej zmienky

Hlavné mesto SR Bratislava si v tomto roku pripomína jubilejné 1100. výročie prvej písomnej zmienky o meste. Tá sa viaže k opisu rozhodujúcej bitky starých Bavorov s Maďarmi, ku ktorej prišlo v lete roku 907 pod Bratislavským hradom. V opise sa spomína pod menom *Braslavespurch* (*Brezalauspurc*). Priebeh bitky poznáme z Aventinovej kroniky *Annales Boiorum*, ktorá vyšla v roku 1530 a jej autorom je bavorský humanista Johannes Turmair zvaný tiež Aventinus, ktorý sa opieral o tzv. *Salzburské analýzy alebo letopisy*. V týchto historických dokumentoch sa pri dátume spomínanej bitky uvádza presný dátum 4. júl 907. Keďže samotné Salzburské analýzy boli objavené až v roku 1921, jubilejné výročie prvej písomnej zmienky o Bratislave si môže po prvý raz vôbec pripomenúť až naša generácia. Pre Bratislavu ide nepochybne o významné historické výročie. Potvrdzuje, že hoci je Bratislava stále ešte jedným z najmladších hlavných miest Európy, zároveň patrí k historickým mestám, ktorých dejiny siahajú až k dobám na začiatku nášho letopočtu.

Univerzita Komenského v Bratislave
Centrum ďalšieho vzdelávania
odštartuje na jeseň tohto roku projekt
vzdelávania pre pracovné príležitosti
v oblasti poskytovania manažmentu opatro-
vateľských služieb
pre znevýhodnené skupiny.
Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie
v zmysle § 8 zákona NR SR č. 5/2004
o službách zamestnanosti sú: osoby vo veku
nad 50 rokov, osoby po návrate z rodičovskej
dovolenky, absolventi stredných a vysokých
škôl, dlhodobo nezamestnaní
a záujemcovia o zamestnanie.

Rekvalifikačný kurz poskytnú kvalifikovanú
prípravu v týchto úrovniach:
- výkon opatrovateľských činností
- manažment opatrovateľských služieb

Kurzy budú prebiehať v termínoch
1. október – december 2007,
2. február – máj 2008

Viac informácií na:
02/50117721
lenka.gaherova@cdv.uniba.sk
02/50117719
cunderlik@cdv.uniba.sk

KNÍŽNICA INFORMUJE

— dnes vyhradené pre dámy —

Končiace sa príjemné obdobie letných dovolení si môžete predĺžiť s dobrou knihou. Dnešná ponuka bude od žien o ženách a pre ženy.

Susan Hillová: PANI WINTEROVÁ

Kniha je voľným pokračovaním obľúbeného svetoznámeho románu autorky Daphne du Maurier „REBEKA“, jeho filmové spracovanie poznajú isto mnohé z Vás. V románe manželia Winterovci opustia Anglicko a cestujú po Európe. Ich návrat do Anglicka sprevádza nie len rodinná tragédia ale i opätovné stretnutia s dávnymi nepriateľmi, ktoré narušia pokojnú idylu Winterovcov. Boj s tieňmi minulosti sa teda ešte neskončili...

Jacqueline Susannová: ÚDOLIE BÁBIK

Román je výpoveďou troch úspešných žien pohybujúcich sa v prostredí rozprávkového sveta Hollywoodu. Ako si poradia s jeho druhou stranou plnou vášni, drog, alkoholu a sklamaní, Vám odpovedia stránky tohto čitateľsky príťažlivého románu.

Marguerite Durasová: MILENEC

Autorka je úspešnou francúzskou prozaičkou a jej román Milenec bol odmenený literárnou cenou. V tomto románe sa autorka vracia do čias svojho pobytu v Indonézii, keď mala 18 rokov a Indonézia bola francúzskou kolóniou. Napriek všetkým konvenciám prežíva ľubostný príbeh s domorodcom, mužom žltej pleti. Jej výpoveď je preto silno autobiografická.

Nad'a Rappensbergerová: JEDINÉ RÁNO

Autorka je výtvarníčkou a jej román sa odohráva v tomto prostredí. Aktuálnosť tohto románu spočíva v nastolení viacerých závažných otázok akými sú napr.: Má právo vydatá žena milovať ženatého muža? Môže žiť medzi ľuďmi a nebrať na nich ohľad? Môže byť žena šťastnou i keď stratila duševnú slobodu? Odpovede hľadajte v knihe.

Karin Lászlóvá: NECHOŤ MI DO SNOV

Zbierka týchto trinástich poviedok má spoločnú métu, ktorou je láska. Jej poviedky sú spätým pohľadom do 70-tych rokov XX. storočia, sú filozofiou všedného dňa uvedomujúc si poznanie, že s láskou ubúda čas a s časom ubúda láska.

Brigitta Jarvstadová: LÁSKA MÁ DUŠU

Tento román Švédskej autorky bol v jej vlasti ocenený ako najlepší román pre mládež. Jeho hrdinka študentka pred maturitou citlivo prežíva vzťahy vo svojom okolí, dlho zvažuje, kým sa odhodlá vybrať si toho pravého.

Helena Šmahelová: JAA MOJI DRAHÍ

V tomto románe nám známa česká autorka predstavuje prostredníctvom dcéry úspešných rodičov jej drahých ktorých hodnotí očami dospievajúceho dievčaťa. Otvára dvere do troch bytov kde sú jej súrodenci, babička a spolužiak Aleš. Ponúka nám možnosť nahliadnuť do jej nespokojnej duše, ktorá túži po celkom bežných veciach.

Pekné chvíle s knihou želá vaša knižnica

a Pavlína Rumanovská.

Ochrana pred povodňami

Systém protipovodňovej ochrany je rozpracovaný v zákone NR SR č. 666/2004 Z. z. a následných vykonávacích vyhlášok. Ochrana pred povodňami je súbor technických a organizačných opatrení orgánov štátnej správy a obcí, povodňových komisií, správcu vodných tokov, vlastníkov a správcov vodných stavieb, iných právnických osôb a fyzických osôb na predchádzanie vzniku povodne a na zmiernenie jej následkov.

Opatrenia na ochranu pred povodňami sú najmä:

- povodňové plány
- predpovedná a hlásna služba
- povodňové záchranné práce
- povodňové zabezpečovacie práce
- povodňové prehliadky
- hliadková služba
- varovná povodňová služba

Opatrenia na ochranu pred povodňami sa vykonávajú preventívne, v čase nebezpečenstva povodne, počas povodne aj po povodni.

Pre šikovné gazdinky — Dulové kosoštvorce

2 kg čerstvé dule, kôra z 1 chemicky neošetreného citróna a pomaranča, 2 čajové lyžičky mletej škorice, 1 polievková lyžica čerešňovice, šťava z jedného citróna a pomaranča, 2 hrste sekaných orechov (recept na 120 ks)

Očistené dule pokrájať na 1/4 zaliať vodou a prikryté variť pomaly asi 45 min. Uvarené scediť a vložiť do misy pridať škoricu citrónovú a pomarančovú kôru a nechať stáť 24h. Hlboký plech vyložiť papierom na pečenie, dule rozmixovať, odvážiť a pridať rovnaké množstvo cukru. Za stáleho miešania variť kým sa masa neoddeľuje od hrnca. Pridať šťavu z citróna a pomaranča a sekané orechy asi 2 hrste a masu vyliať na plech asi 1 cm vysoko. Sušiť v rúre asi 4-5 hodín pri 50°C, (kým sa nelepí). Pokrájať na kosoštvorce, možno obalovať v práškovom cukre. Je to vynikajúca kalorická bomba.

SLADKÉ MLSANIE PRAJE MÁRIA HANZELOVÁ

Pozn. redakcie: Na dulových kosoštvorcach od Márie sme si pomlsali na Dni devínskych záhrad, chutili senzačne. Tešíme sa na ďalšie recepty.

Dula je za surova nejedlá, upravená však chutí výborne

Dula obyčajná je ker alebo nízky strom. Listy sú jednoduché s široko vajcovitou celistvookrajovou, na rube chlpatou čepeľou. Dula kvitne v máji a júni nápadne veľkými bielymi alebo ružovými kvetmi. Dule sú žlté, riedko pľstnaté malvice hruškovitého alebo guľovitého tvaru. Sú výrazne aromatické.

Pôvodnou pravlastou dule je oblasť Iránu, Zakaukazska, Strednej Ázie, juhu Arabského polostrova. U nás je dula pestovaná už od stredoveku a miestami dokonca zdívala. Vyžaduje teplé, slnečné stanovište, netrpí chorobami ani škodcami. Dula obyčajná je jedna z najstarších kultúrnych rastlín. Jej plody boli známe v lekárske aj ako ovocie už v starovekom svete. Jej vedecké meno Cydonia je odvodené od názvu starovekého mesta Kydonu na Kréte, odkiaľ sa dule vyvážali. Dula bola symbolom lásky a plodnosti. V starovekom Grécku patrila k rastlinám patriacim Afrodite. Preto sa verilo, že plody dule majú účinky ako afrodiziakum. Na svadbách sa predávali snúbencom ako symbol zdravia a plodnosti. O jej rozšírenie do strednej Európy sa zaslúžil Karol Veľký. Významnú úlohu pri šírení tejto dreviny zohrali tiež Arabi. V stredoveku bola hojne pestovaná v kláštoroch záhradách, ako liek ju používala napr. Hildegarda z Bingenu. Matthioli vo svojom herbári uvádza, že dula sa dala zohnať celkom bežne a používala sa k zastaveniu akéhokoľvek toku. Matthioli nás presviedča aj o tom, že dula bola veľmi chutným ovocím. Prípadne dokonca recept na dulový nápoj a želé. Na začiatku 20. storočia sa zo semien dule pripravoval sliz na ošetrovanie preležanín. Tento liečebný prostriedok sa pripravoval iba pre dennú spotrebu, pri

skladovaní sa totiž rýchlo kazil. Výťažok zo semien sa používal proti hnačke a pri pľuvaní krvi. Mal svoje využitie v kozmetike, napr. na fixáciu vlasov a v textilnom priemysle pri konečnej úprave hodvábu.

Plody sa zbierajú v septembri, v surovom stave sú nejedlé. Krájajú sa na lupienky a sušia sa pri umelej teplote do 50 °C. Častejšie sa vo fytoterapii používajú semená, ktoré sú súčasťou mnohých svetových liekopisov.

Dužina plodov obsahuje množstvo pektínu, kyseliny, slizy, asi 10 percent cukru (hlavne fruktózy) sílice, triesloviny, provitamín A, vitamín C, skupinu vitamínov B, ďalej minerálne látky draslík, vápnik, železo, meď, fosfor a zinok. Semená obsahujú predovšetkým slizové látky (pentózy), olej, amygdalin a triesloviny.

Sušené plody sa používajú pri žalúdočných problémoch a bolestiach krku, ďalej proti hnačke a krvácaniu. Semená obsahujú sliz, ktorý chladí a kryje, zmäkčuje a nedráždi sliznicu a pokožku. Uplatňujú sa pri kašli. Semená sa používajú zriedka vnútorne pri žalúdočných a črevných problémoch. Sú jedovaté, obsahujú totiž toxický kyanogénny glykozid amygdalin. Zvonku sa používajú omnoho častejšie, v kozmetike pri ošetrovaní drobných poranení, ďalej v ľudovom liečiteľstve pri zápaloch očí, na chladivé obklady. Dulový sliz je súčasťou kloktadiel pri zápaloch ústnej dutiny a hrtanu.

Dule sa, rovnako ako levanduľa, dávajú do prádelníkov. Ich osviežujúca vôňa príjemne prevoňala uložené oblečenie. Odpudzujú tiež hmyz, takže sa môžu dávať do skríň aj proti moľom.

(iká)

POZVÁNKA NA EXKURZIE

Devín – po stopách našich predkov

Za jasného počasia sa Vám naskytne aj jedinečné výhľady na neďaleké Moravské pole, Hundsheimské kopce či Devínsku Kobylu. Exkurzia začína pri vstupe na hrad Devín.

Termíny: 29.9., 20.10. o 15:00 hod.

Exkurzia do NP Donau-Auen (Rakúsko)

Prehliadka po zámku začína o 11.00 hod. a trvá cca 3 hodiny. Vychádzka do prírody Národného parku začína o cca 14.00 hod a končí o 16.00 hod. Vstupné: deti a mládež 2,- EUR, dospelí 4,- EUR. Doprava individuálna resp. podľa záujmu zabezpečená. Celkové trvanie exkurzie vedenej slovenským sprievodcom je cca 5 hodín.

Termín: 6.10.

Nočný pochod

Dvojhodinový výlet zameraný na vnímanie nočnej prírody všetkými zmyslami vás povedie popri rieke Morave až na pieskový kopec Sandberg.

Termín: 5.10.

Príroda nivy rieky Moravy

Exkurzia vedie smerom cez náučný chodník Nivou Moravy po hradné bralo v Devíne. (alternatívne opačným smerom s ukončením Na Hriadkach v Devínskej Novej Vsi). Trvá 2,5 hodiny.

Termín: 20.10. o 15:00 hod.

Rieka Morava – slovenská Amazonka

Počas návštevy Chráneného areálu Devínske alúvium Moravy sa dozviete o histórii rieky, jej ochrane, význame a vzniku meandrov. Možno sa tiež naučíte rozpoznať niektoré druhy rýb.

Termín: 22.9. o 15:00 hod.

Kamenná tvár NPR Devínska Kobyla

Nové krásy a poznatky objavíte na 2-hodinovom výlete, kde uvidíte svetoznáme archeologické nálezisko (Sandberg – Pieskovce), dozviete sa, že sa prechádzate po dne a plážach niekdajšieho mora a aj to, že vrchol Devínskej Kobylky rastie každým rokom vyššie a vyššie.

Termín: 29.9. o 15:00 hod.

Príroda Devínskej Kobylky

Počas 2,5 hodinovej exkurzie odhalíte doteraz možno nepoznané hodnoty NPR Devínska Kobyla. Zároveň spoznáte jej zaujímavých obyvateľov a príbehy, ktorými je toto unikátne územie opradené. Exkurzia vedie cez NPR Devínska Kobyla po hradné bralo v Devíne.

Termín: 6.10. o 15:00 hod.

Ďalšie informácie a prihlásenie na ponúkané exkurzie (3 dni vopred):
pochabova@tikdnv.sk, rajchl@tikdnv.sk
alebo telefonicky 02/6477 0260

Bratislavský Cross

6. októbra

Bežecké podujatie pre všetky vekové kategórie nadväzujúce na lesný beh s názvom Beh Devínskou Kobylou s 30-ročnou tradíciou. Štart a cieľ je na kúpalisku Rosnička v Bratislave. Dĺžka trati: od 500 m do 6 500 m Kúpalisko Rosnička, Dúbravka Organizátor: STARZ Bratislava www.starz.sk

Istra Centrum, DNV

Vás pozýva na

Detскую divadelnú scénu

30. 9. 2007 o 16.30 hod.

veľká sála, vstupné 25,- Sk

Bratislavské jazzové dni

33. ročník

19. – 21. októbra

tel. 59103 133,
www.bkis.sk, e-mail: program@bkis.sk

Talianske menu na Devíne

Keď sa na devínskom kaderníctve (či inom z ešte existujúcich malých obchodíkov) objaví malý plagátik s logom Lettkiss, Devínčania vedia, že jeden z najbližších večerov ich čaká prekvapenie.

Tentoraz sa v našej obci, v druhú septembrovú sobotu odrazu objavila exkluzívna talianska reštaurácia. Žiadna pizza či všadeprítomné cestoviny, ale ozajstné „menu pre labužníkov“! Šéf-kuchár a hlavný čašník v jednej osobe, pán Ivan Letko, pripravil z diel dvoch známych talianskych dramatikov a scenáristov 20. storočia ľahučkú večeru zloženú z dvoch chodov.

Autor predjedla, *Aldo Nikolaj* (1920), nám vo svojej jednoaktovke ponúkol delikátnu a „trochu korenistú“ vôňu Hubového šašlíka Vďaka skvelej interpretácii *majstra Letka* sa jeho vôňa až nebezpečne šírila do publika a lákala divákov nazrieť za oponu.

Eduard Filobello, hlavná postava – ak tak možno nazvať nebožtíka – miestami rozhorčene, miestami začudovane sledoval rodinnú pohodu, aká zavládla okolo bohatej hostiny na jeho počesť. Bolo naozaj na nevydržanie, že ako jediný tentoraz neochutná vynikajúcu kuchyňu svojej sestry Irmu. Avšak vtom mu už spomínaná korenistá vôňa čosi pripomenula a jeho smútok z odlúčenia sa premenil na skoro istotu, že dlho to tak neostane...

Početné publikum (ktoré sa pre veľký záujem muselo uspokojiť i so serifovaním na schodoch) sa po výdatnom predjedle dočkalo rovno dezertu z kuchyne *Alda de Bennedettiho* (1892 – 1970) – Torta italiana.

Ako to už s poriadnymi tortami býva, sú šľavnaté i hutné zároveň. O šľavu sa tentoraz postarala postava tety Letizie stvárnená *Zuzkou Hanzlovicovou*. Baroková teta naozaj pretekala všetkým, čo sa od poriadnej talianskej tetky intriganky očakáva. Napriek svojej korpulentnej všadeprítomnosti, množstvu výrazových prostriedkov – hlasovej škále, tvárovej mimiky a celkovej farebnosti bola tou povestnou „drobnou“ čerešničkou na torte, ktorá dala hre

chuť výnimočnosti. Mali sme dojem, že v celá torta bola upečená práve kóli tejto ozdôbke.

Jej naivná Adriana (v podaní *Hanky Gajdošovej*) a jej podobne naivný manžel, advokát Paolo (*Paľko Mráz*), by vo svojom nudnom živote usadenej dvojice totiž sotva zažili niečo zaujímavé, keby nevinné rojčenie pani Adriany nevedlo k iskierke podozrenia a záblesku možného manželského trojuholníka. Jedna malá rozsvietená lampa dala odrazu podnet k nečakaným pohybom. Na scénu tak ráznym krokom vstupuje (alebo rovno vtrháva) detektív signora Trombi v osobe *Gaby Luptákovskej*, stále prekvapujúcej vo svojich mnohých tvárach a groteskných – no stále absolútne dôveryhodných preoblebeniach. Jej asistent Tito (*Dávid Lupták*), síce menej viditeľný, no o to dôležitejší vo svojej úlohe hlavného špióna, má v náplni práce presné záznamy o pohyboch „objektu“. Zároveň sa mu nevdojak darí rozpáliť srdce slúžky *Adely (Janka Profťová)* a predovšetkým... dosiahnuť svoj skrytý, avšak dobre premyslený cieľ...

Publikum bolo – ako je už pomaly zvykom – výborné. Že v hre bolo plno napätia a zvrátov, dokazovali i tiché a niekedy neudržateľné zasmätnuté komentáre či priam stávky z obecnstva o tom, čo tá-ktorá postava urobí, alebo má, či nemá urobiť. Nakoniec sa všetkým protagonistom – šéfkuchárovi a jeho personálu – dostalo výdatného potlesku i množstva kytic, pre ktoré sme skoro ani nevideli ich odchod z javiska. Našťastie, členky klubu Bohumila sa znova veľkodušne podujali svojim „digestívom“ podávaným v malej sále DK umožniť obecnstvu pobudnúť ešte v príjemnej atmosfére a vôni talianskej reštaurácie.

Milovníci talianskej kuchyne, ktorí mali 8. 9. iný program, a teraz to ľutujú, sa nemusia obávať. *Menu pre labužníkov* sa bude variť ešte aspoň raz, a to 28. 9. Nepremeškajte príležitosť. Dobré si pochutíte a popri tom sa dozviete, čo znamená korenistá vôňa i čo môže mať za lubom profesionálny sľedič.

Mária Vargová

Jeseň sa hlási

„Skončili sa prázdniny, čas sfarbený slnkom a vôňou kvetov ...“ Úvodnú polvetu si dovoľujem vypožičať z knižky veľmi úspešnej spisovateľky Tani Keleovej-Vasilkovej obyvateľky susediacej mestskej časti, hoci podobnú štylizáciu pre charakteristiku prázdninových dní by som asi použila tiež. V septembri v prírode okolia Devína nastáva čas hlavne žltá a fialovo kvitnúcich neskorých bylín napríklad rôznych zástupcov rodu jastrabník, zlatobyl, astry kopcovce, i v blízkosti kameňolomu na Devínskej ceste rozšírenej, nepôvodnej kypriny štrkoviskovej podobnej vrbovke so sýtoružovými kvetmi. Je to aj obdobie charakteristické plodmi, na sva-hoch Devínskej Kobyly prevažne teplomilných krov. Zväčša sú nápadne červeno sfarbené, napr. šípky početných druhov ruží, plody hlohov, drieňa. Všetky vymenované dreviny sú vitamínózne a majú aj liečivé vlastnosti. Drieň sa darí najmä na výslunných trávnatých i skalnatých stráňach, v teplých dubinách, ale aj v dunajských lužných lesoch na vápenatých pôdach. Veľkoplodé odrody sa pestujú v nejednej bratislavskej záhrade. Okrem alkoholického nápoja, ktorý povýšil na reprezentačný náš bývalý pán prezident, z drienok sa pripravujú sirupy, džemy a zopár kôstkovíc sa často pridáva do hruškových a jablčných i dulových zaváranín. Dodávajú im zaujímavú chuť a farbu. Pozdĺž diaľnice aj na viacerých parkových plochách vo 4. bratislavskom obvode je vysadený rakytník rešetliakovitý (*Hippophaë rhamnoides*). Jeho samičie kry majú v jeseň veľmi dekoratívny vzhľad, sú obsypané drobnými oranžovými, aromatickými a veľmi kyslými plodmi. V literatúre o liečivých rastlinách sa udáva, že plody rakytníka sú čo do množstva vitamínu E najbohatšie spomedzi všetkých a súčasne obsahujú ďalšie vitamíny A, C, F, P a K. V ľudovom liečiteľstve najmä krajín, kde sa táto drevina vyskytuje prirodzene, našiel uplatnenie pri liečení pľúcnych ochorení, pri chorobách pečene, tráviacej i pohybovej sústavy. Vzhľadom na silný baktericídny účinok sa veľmi osvedčuje i pri prechladnutí a bolestiach hrdla. Prírodný, za studena lisovaný rakytníkový olej, ktorý v súčasnosti ponúkajú viaceré farmaceutické firmy je žiadanou súčasťou domácich lekárníček.

V septembri kvitne aj brečtan, spontánne rozšírený v okolitých lesoch a vysadený ako vertikálna zeleň oživujúca kamenné i betónové múry okolo mnohých devínskych domov a záhrad. Táto liana poskytuje neskorú nektárovú pastvu mnohým druhom hmyzu.

Popri zúčtovke a estetického hľadiska pozitívnych funkciách v jeseň kvitnúcich a plodiacej rastlín treba pripomenúť aj negatívnu vlastnosť niektorých divorastúcich druhov – sú producentami alergénneho peľu. S vedomím, že sa opakujem, pretože niektoré z rastlín spôsobujúcich pollinózy, boli už spomenuté v minuloročnom augustovom čísle Devínčana v príspevku o inváznych druhoch, pripomínam aspoň najnebezpečnejšiu z nich, práve bohatu zakvitnutú ambrosiu palinolistú. Usúdila sa hlavne na zaburinených plochách oproti cintorínu a lemuje okraje cyklistickej cesty do Devínskej Novej Vsi a ďalej smerom na Záhorie, kde je častá i na poliach a úhoroch. Spolu s ňou kvitnú viaceré, tiež, i keď v menšej miere alergénne druhy rodu palina, vrátane častej buriny paliny obyčajnej a paliny pravej, ktorá je známa ako aromatický horčínový prostriedok povzbudzujúci chuť do jedla. V minulosti to bola liečivá rastlina so širším použitím, avšak i s nežiadúcimi účinkami.

Dokvitajú aj bohaté súkvetia dvoch, u nás veľmi rozšírených, ale nepôvodných druhov zlatobyle, ktoré tiež figurujú v zozname rastlín, ktoré sú zdrojom alergénneho peľu. Domáci druh zlatobyl obyčajný (*Solidago virgaurea*) s pomerne častým výskytom v krovínach a svetlých lesoch i v bezprostrednej blízkosti Devína je vyhladávanou liečivou aj medonosnou rastlinou. V ľudovom liečiteľstve mala veľmi široké uplatnenie, i dnes je droga súčasťou viacerých bylinkových, najmä urologických čajov.

Väčšina z nás uprednostní pohodlný a bezpečný čaj vrecúškový čaj z lekárne, ale jesenné potulky za vitamínóznymi plodmi, za orechmi v opustenej sadoch, farbiacimi sa listami najrozličnejších drevín na výrobu zaujímavých koláží, alebo iba tak pre radosť, majú svoje čaro. Čas vône kvetov pomaly končí, veľa radosťných dní v čase jesienok na primoravských lúkach a figuriek z pagašťanov v detských izbách všetkým Devínčanom praje za celú redakčnú radu

Viera Feráková